

भाषाका वडाध्यक्षहरूद्वारा अनुभव साटासाट

बिर्तामोड(प्रस) । भूपाका वडाध्यक्षहरुले बिर्तामोडमा अनुभव साटासाट गरेका छन् । नेकपा एमालेबाट निर्वाचित वडाध्यक्षहरुले कार्यअनुभव र समस्याहरु साटासाट गरेका हुन् ।

नेकपा एमाले भूपाको स्थानीय विकास विभागले आइतवार आयोजना गरेको अन्तर संवाद कार्यक्रममा वडाध्यक्षहरुले आफ्नो वडामा गरेका उत्कृष्ट काम र समस्याहरुको बारेमा अनुभव सुनाए । पालिका-पालिकाको समूह बनाएर सामूहिक रुपमा काम र समस्याहरु राख्दै एक अर्काबीच अन्तर संवाद गरिएको थियो ।

अधिकांश वडाध्यक्षहरूले वडाको दैनिक कार्य र औपचारिक कार्यक्रमहरूले जनताको बीचमा जान कठिनाई भइरहेको बताए । कर्मचारी जस्तो बस्नेपर्ने, काम गर्नुपर्ने वडाध्यक्षको समेत अनुभवा हुँदा जनताको बीचमा सोचे भूमिमा जान नसकेको धारणा राखेका थिए । बजेटको अपर्याप्त र विकासको माग धेरै हुने समस्याले वडाध्यक्षहरू समस्यामा रहेको उनीहरूको भनाई थियो । यस्तै, फोहोरमैला व्यवस्थापनमा पनि कठिनाई भइरहेको बताएका थिए ।

अन्तरसंवाद कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि नेकपा एमालेका केन्द्रीय सदस्य एवम् भाषा इज्वार्ज रोमनाथ ओलीले पार्टी कार्यक्रम र जनप्रतिनिधिबीचको अन्तर सम्बन्धबारे सजीवचरण गरेका थिए । उनले वडाध्यक्षहरूलाई योजनावद्ध काम गर्न सूझाव दिए । हेरेक कामको योजना बनाउनुपर्ने भन्दै ओलीले योजना निर्माण गरेर गरिने काममा सफलता हासिल गरिने बताए ।

मरैले, पार्टीका भाषा जिल्ला अध्यक्ष प्रेम गिरीले आगामी निर्वाचनका सन्दर्भमा सहजीकरण गरेका थिए । वर्तमान वडाध्यक्ष नै समाजको ऐना भएको गिरीको भनाई थियो । उनले अहिलेको जनप्रतिनिधिको कामले नै ०८४ मा परिणाम हात पर्ने धारणा राखेका थिए । उनले भूमि समस्याका बारेमा समेत वडाहरूको दायित्वका बारेमा सहजीकरण गर्दै उत्कृष्ट सेवा प्रवाहमा ध्यान दिन आग्रह गरे । अध्यक्ष गिरीले जनताको भरोसा नै एमालेसँग भएकाले सोही अनुसारको काम गर्न सक्नुपर्ने दिए । जनताको आशा र भरोसा नै एमालेसँग छ, उनले भने - त्यो भरोसा तपाईंहरूले पुरा गर्नुपर्छ ।

भूमि समस्या समाधान आयोग भाषाको सदस्य रेणुका भुर्तलले धनीपुर्जा वितरणको प्रगति, आवश्यक प्रक्रियाका बारेमा बताइन् । उनले वडा तहबाट धनीपुर्जा वितरणका लागि आवश्यक सहयोग गर्न सुझाव दिइन् ।

स्थानीय विकास विभागका प्रमुख शिव ढुङ्गेसले वडाध्यक्षहस्ताई वडाको कार्यसम्पादनमा सहयोग गर्ने उद्देश्यले अन्तरसंवाद गरिएको जानकारी दिए । वडामा काम गर्ने सन्दर्भमा धेरै किसिमका प्राविधिक र प्रक्रियागत कठिनाईहरू हुने भएकाले आवश्यक सहजीकरण गरिएको उनको भनाई थियो ।

विभागका सचिव नगेन्द्रप्रसाद संग्रोलाले सञ्चालन गरेको अन्तर संवाद कार्यक्रममा स्कुल विभागमा सचिव विजय तिम्सिनाले वडामा आइपने अवरोध र प्रचार विभागका सचिव प्रदीप परियाले प्रभावकारी प्रचारका विषयमा सहजीकरण गरेका थिए ।

कृषि वस्तु निर्यातका लागि चीनसँग आग्रह

फ्राणा(प्रस) । नेपालले भैँसीको मासु ,दुध ,
पदार्थ, तरकारी, फलफूल र जडीबुटी
चीन निर्यातका लागि भन्सार प्रशासनमा
सहजीकरण र लचकता अपनाउन चीनसमक्ष
आग्रह गरेको छ । चीनको भन्सार प्रशासन
र कृषि तथा पशुपन्थी मन्त्रालयका उच्च
अधिकारीबिच काठमाडौँमा भएको द्विपक्षीय
बैठकमा नेपालले गरेको आग्रहलाई चिनियाँ
पक्षले सकारात्मक रुपमा लिएको जनाएको
छ।
बैठकमा नेपालको नेतृत्व कृषि तथा
पशुपन्थी विकास मन्त्री रामनाथ अधिकारीले
गरेका थिए भने चीनको भन्सार प्रशासनका
उपमन्त्री वाङ लिङजुनले चिनियाँ पक्षको
नेतृत्व गरेका थिए । नेपालबाट थर्मलरुपमा
प्रक्रोधित भैँसीको मासु र भैँसीको काटीलेज
(क्राकुंरो हाड) निर्यातका अलावा दुध
पदार्थहरू विशेष गरी घ्यू, नौनी, बटर तथा
छुर्पी चीन निर्यातका लागि कृषि मन्त्रालयले
जोड गरिरहेको छ ।

व्यस्तै हेलजे साइलेज पशु आहारा निर्यातका लागि पनि द्विपक्षीय बैठकमा नेपालले कुरा राखेको छ ।

नेपालले कुखुराको मासु र पन्जा, तरकारी, सुन्तलाजन्तु फलफूल, चिया तथा कफी र जडीबुटी निर्यातका लागि सक्षम रहेको र यसका लागि थप सहजीकरण गरिदिन पनि आग्रह गरेको छ ।

हाल नेपालबाट ३४ प्रकारका कृषि वस्तुहरू
६१ वटा कम्पनी मार्फत निर्यात हुँदै आएको
छ । त्यस्तै हरियो घाँस हेलेज ५ वटा
कम्पनी मार्फत चीन निर्यात हुँदै आएको छ

यस वर्षको दशैँमा पनि नयाँ
नोट नपाइने

भापा,भदौ १५ । दशैँलाई लक्षित गर्दै नेपाल राष्ट्र बैंकले सुकिला नोट सटही भदौ २९ देखि सुरु गर्ने भएको छ । राष्ट्र बैंकको मुद्रा व्यवस्थापन विभागले आज सूचना जारी गर्दै सटही कार्यक्रम २९ भदौदेखि १० असोजसम्म सञ्चालन हुने जनाएको हो ।

सर्वसाधारण तथा सघ-संस्थाहरूले सुकिला
नोटहरू नेपाल राष्ट्र बैंकको थापाथलीस्थित
मुद्रा व्यवस्थापन विभाग, सातवटै
प्रदेश कार्यालयहरू (विराटनगर, जनकपुर,

नेपालले पशु आहार साइलेज निर्यातका लागि पनि चीनसँग प्रस्ताव गरेको छ ।
बैठकमा चीनका भन्सार प्रशासनका उपमन्त्री वाङ्ले चीनले नेपालबाट कृषि वस्तु निर्यातको विषयलाई उच्च महत्त्व दिएको बताए । 'एक सम्पन्न बढी देशहरूबाट यस्ता प्रस्तावहरू आउने गरेको भए पनि छिमेकी मुलुकको रूपमा हामीले नेपाललाई महत्त्व दिएर प्रयासहरू अघि बढाएका छौं' बैठकमा उनले भने । व्यापार सहजीकरणको लागि हाम्रो एकल प्रयासले मात्र पुँदैन त्यसैले देशेको संयुक्त प्रयासमा यो गाह्रो र जटिल छैन, सहजीकरण गर्न हामी तयार छौं' उपमन्त्री वाङ्ले भने ।

बैठकमा कृषि मन्त्री अधिकारीले नेपालबाट
मामु निर्यातका लागि आधारभूत सर्त
खोलेर मुक्त क्षेत्र घोषणा गर्ने लगायतका
प्रक्रियादेखि चीनको क्वारेन्टाइन मापदण्ड
पुरा गर्नका लागि प्रयास भइरहेको र सुन्तला
जातका फलफूल निर्यातका केही सर्तमा
लचकता अपनाइदिन समेत चिनियाँ पक्षलाई
आग्रह गरेका थिए ।

द्विपक्षीय बैठकमा नेपालको कृषि उपज निर्यातका लागि सहजीकरण गर्न दुवै मुलुकको संयुक्त संरचना स्थापना गर्न नेपालले गरेको प्रस्तावमा चिनियाँ पक्षले सहमति जनाएको छ । बैठकमा मन्त्रालयका तर्फबाट सचिवद्वय डा.गोविन्दप्रसाद शर्मा, डा.दीपककुमार खराल र सहसचिवहरू डा.सहभागी रहेका थिए भने चिनियाँ टोलीमा चीनको भ्रमण प्रशासनका अधिकारीहरू सहभागी रहेका थिए ।

हिमा पनि नयाँ पाइने

राष्ट्र बैंकले प्रत्येक वर्ष दशैं-तिहारजस्ता चाडपर्वहरूमा सार्वजनिक प्रयोजनका लागि नयाँ तथा सुकिला नोट वितरण गर्दै आएको छ।

भापा(प्रस) । बराहक्षेत्र नगरपालिका-१०

यकाशपुत्री सरीता उर्वी जत्रलमा पाइने निगुरो टिपेर
सैचेको आम्दानीबाट आफ्ना छोराछोरीको पढाइदेखि
सयरखर्चसम्म धान्दै आएको छिन् ।

दैनमा रु तीन सयदेखि रु सात सयसम्मको निगुरो
बस्त्री गर्ने उर्वाले सयबाट दुई छोराछोरीको विद्यालय
खर्च, खाजा खर्चका साथै घरमा दैनिक प्रयोग गरिने
नुनतुलल किनेदेखि लिएर दैनिक आवश्यकता पूरा गर्ने
गरेको बताइन् ।

ठनले भनिन्, “निगुरोमा कुनै लगानी गर्नु पर्दैन,

जञ्जलबाट टिपेर ल्याएर बेच्चा फाइदा हुन्छ, बिनालगानी पैसा कमाउन सकिन्छ त त्रिहानै जान पाए धेरै पाइन्छ। छोराछोरीलाई स्कुल पठाउनुपर्ने भएकाले दिउँसोमात्र निगुरो जञ्जल टिप्न जान पाउँछु।" उनले निगुरो रामधुनीको जञ्जलाभित्रबाट टिपेर ल्याई रामधुनी मन्दिर नजिकै सडक छेउमा दिनभर बेचेर बेलुका घर पर्कने गरेका सुनाइन्।

गोरेको अनुसार धेरै सल्लन भएको दिन इटरी, इनरुवा, भुमकालगायतका व्यापारीले आएर लैजाने गरेका छन् भने थोरै भए बाटो हिँड्नेले नै खरिद गर्ने गरेको उनले

बताइन् । सङ्कलन गरेको निगुरो सानो मुठ्ठा रु २० मा
 बिक्री हुने गरेको छ भने अलिक ठूलो मुठ्ठा रु ५० मा
 बिक्री हुने गरेको उनले बताइन् । तीन वर्ष अगाडिदेखि
 निगुरो बेच्न सुरु गरेकी उाँवले दसैं, तिहारको समयमा
 भने बढी आमदानी हुने गरेको बताइन् ।
 दसैंतिर धेरै मानिस घरघरसँग काममा व्यस्त हुने भएकाले
 सजिलो जान पाउँदैनन् । त्यो समयमा भने निगुरो टिप्न
 सजिलो हुने उनले बताइन् । दसैं तिहारको आधा
 खर्च यही निगुरो बिक्रीबाटै जुटाउँछु, निकै सहयोग
 पुग्छ मलाई । उाँवका अनुसार जङ्गलबाट टिपेर ल्याइने

निगुरो पूर्ण अर्थानिक हुने भएकाले स्वादिलो मात्र नभई स्वास्थ्यका लागि लाभदायी पनि हुन्छ । जति धेरै टिपे पनि बिग्रने चिन्ता हुन, सबै विक्री भइहाल्छ । उनले भनिन्, “अहिलेको सजिजना बारीमा सागसब्जी रोपेर बेच्नुभन्दा निगुरो टिपेर बेच्दा धेरै फाइदा हुन्छ ।”

उनले चैतदेखि असोज, कात्तिकसम्म निगुरो टिप्ने मौसम हुने बताइन् । यसैबाट छोराछोरीको स्कूलको खाजा खर्च, नुनतेलदेखि लिएर कहिलेकाहीँ बजार जाने खर्चसमेत पुग्ने बताइन् ।

ऋण/कर्जा चुक्ता भुक्तान गर्ने बारे ३५ दिने सूचना

मिति २०८२/०५/१६

तपसिलमा उल्लेखित ऋणीले यस बैंकबाट विभिन्न ऋण/कर्जा शिर्षक अन्तर्गत उपभोग गर्दै आएको ऋण/कर्जा बापत बैंकलाई समय समयमा तिर्नु बुझाउनु पर्ने सौवा, व्याज तथा अन्य दैदस्तुर नबुझाई बैंकसंग गरेको ऋण/कर्जा सम्बन्धी शर्तहरूको उल्लंघन गरेको र पटक/पटक मौखिक तथा लिखित तरताकेता गर्दा समेत बेवास्ता गरेकाले ऋणी, जमानतकर्ता एवं ऋणी फर्म/कम्पनीका प्रोप्राइटर/साभेदार/संस्थापक/संचालक लगायत ऋण कर्जासंग सम्बन्धित सबैलाई ऋण/कर्जा चुक्ता भुक्तान गर्नु/गराउनु हुन यो सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

यो सूचना प्रकाशित मितिले ३५ (तैंसित) दिनभित्र यस बैंक/सम्बन्धित शाखामा सम्पर्क राखी बैंकबाट लिएको ऋण कर्जाको बुझाउनु पर्ने सम्पूर्ण सौवा, व्याज र अन्य देवस्तुर चुक्ता भुक्तान गर्नु/पराउनु होला । अन्यथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ तथा प्रचलित कानुनले दिएको अधिकार प्रयोग गरि ऋणी, व्यक्तिगत जमानतकर्ताहरु एवं ऋणी फर्म/कम्पनीका प्रोप्राइटर/साम्भेदर/संस्थापक/संचालक लगायत ऋण/कर्जासंग सम्बद्ध सबै पक्षलाई कर्जा सूचना केन्द्र लिमिटेडको कालोसूचीमा नाम समावेश गर्ने लेखि पठाई कर्जाको सुरक्षण स्वरूप बैंकलाई दिएको चल/अचल सम्पति जे जस्तो अवस्थामा छ सोही अवस्थामा लिलाम विक्री गरि बैंकले सम्पूर्ण लेना रकम असुलउपर गर्ने हुन आवश्यक कारवाही नभई बढाईने व्यहोरा सूचित गरिन्छ । साथै, थपि सुरक्षणको लिलाम विक्री हुन नसकी बैंकले थियोतै सकारा गर्नु परेमा वा लिलाम विक्रीबाट गैरको सम्पूर्ण बक्यौती असुलउपर नभएमा असुलउपर हुन नसकेको रकमको हदसम्म बढाईने बमोजिम ऋणी र व्यक्तिगत जमानतकर्ताहरुको घरपरानाबाट असुली गर्ने तर्फ कानूनी प्रक्रया अगाडी बढाईने व्यहोरा समेत सूचित गरिन्छ ।

तपशिल			
१	शाखा कार्यालय: विर्तामोड	कर्जा शिर्षक : सवारी साधन कर्जा	
ऋणी तथा व्यक्तिगत जमानतकर्ताको तीन पुस्तै विवरण ऋणी: कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय त्रिपुरेश्वर काठमाडौंमा मिति २०७७/०८/१५ मा द.नं. २४८५५१/०७७/०७८ अन्तरगत रजिष्टर्ड/दर्ता भएको रजिष्टर्ड ठेगाना भ्यापा जिल्ला विर्तामोड न.पा. वडा नं. ३, भई हाल सोही स्थानमा स्थित बुलेट बस प्रा.लि का तर्फबाट अख्तियार प्राप्त अध्यक्ष फौड सिंह तामाङको नातिनी सर्वजित सिंह तामाङको छोरी, काठमाडौं जिल्ला, काठमाडौं म.न.पा., वडा नं. २, स्थायी ठेगाना भै हाल सोही स्थानमा बस्ने वर्ष ५६ की कुसुम लामा । धितो सुरक्षणको विवरण : एक्सेल डेभलपमेन्ट बैंक लि.को नाममा दर्ता कायम रहेको तपशिल बमोजिमका बसहरू । १. प्रदेश १-०१-००१ ख ३७६० को इ.सं.२०२० मा बनेको इन्जिन नम्बर KLHZ415474, चेसिस नम्बर MB1PBEFD0LAKL1567 भएको Ashokleyland बस । २. प्रदेश १-०१-००१ ख ३७६३ को इ.सं. २०२० मा बनेको इन्जिन नम्बर KLHZ415472, चेसिस नम्बर MB1PBEFD2LAKL1568 भएको Ashokleyland बस । ३. प्रदेश १-०१-००१ ख ३७६४ को इ.सं. २०२० मा बनेको इन्जिन नम्बर KLHZ413718, चेसिस नम्बर MB1PBEFD8LAKL1249 भएको Ashokleyland बस । ४. प्रदेश १-०१-००१ ख ३७५८ को इ.सं. २०२० मा बनेको इन्जिन नम्बर KLHZ413716, चेसिस नम्बर MB1PBEFD4LAKL1250 भएको Ashokleyland बस । ५. प्रदेश १-०१-००१ ख ३७५९ को इ.सं. २०२० मा बनेको इन्जिन नम्बर KXHZ412016, चेसिस नम्बर MB1PBEFD5KALL1212 भएको Ashokleyland बस ।			
संचालक/व्यक्तिगत जमानीकर्ता नाम : कुसुम लामा बाबु : सर्वजित सिं तामाङ बाजे : फौड सिं तामाङ ना प्र नं : ६४९८/६२०७ (काठमाडौं २०४२/०६/३०) ठेगाना : काठमाडौं जिल्ला, काठमाडौं म.न.पा., वडा नं. ०२, स्थायी ठेगाना भै हाल सोही स्थानमा बस्ने ।	संचालक/व्यक्तिगत जमानीकर्ता नाम : सरोज न्यौपाने बाबु : देवी बहादुर न्यौपाने बाजे : काली बहादुर न्यौपाने ना प्र नं : २३०८ (मोरङ २०६२/०१/२१) ठेगाना : मोरङ जिल्ला, राजघाट गा.वि.स., वडा नं. ०२, स्थायी ठेगाना भै हाल भ्यापा जिल्ला, विर्तामोड न.पा., वडा नं. ०१, बस्ने ।	संचालक/व्यक्तिगत जमानीकर्ता नाम : उमेश खड्का बाबु : टेक बहादुर खड्का बाजे : कमल बहादुर खड्का ना प्र नं : ४६४७३८२८/२१२९ (महोत्तरी २०५७/११/१४) ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला, खयरमारा गा.वि.स., वडा नं. ०८, स्थायी ठेगाना भै हाल काठमाडौं जिल्ला, गोकर्णेश्वर न.पा., वडा नं. ०५, बस्ने ।	संचालक/व्यक्तिगत जमानीकर्ता नाम : प्रेम प्रसाद पाठक बाबु : शिव कुमार पाठक बाजे : गंगाधर पाठक ना प्र नं : ५१५२,२५ (भ्यापा २०४६/०३/१३) ठेगाना : भ्यापा जिल्ला, सुरुक्षा गा.वि.स., वडा नं. ०७, स्थायी ठेगाना भै हाल भ्यापा जिल्ला, कन्काई न.पा., वडा नं. ०३, बस्ने ।

एक्सेल डेवलपमेन्ट बैंक लि.
Excel Development Bank Ltd.
 (एकल देव बैंक लि.) (एकल देव बैंक लि.) (एकल देव बैंक लि.)
 (एकल देव बैंक लि.) (एकल देव बैंक लि.) (एकल देव बैंक लि.)

કર્જા અસુલી વિભાગ

ऋण/कर्जा चुक्ता भुक्तान गर्ने बारे ३५ दिने सूचना

मिति २०८२/०५/१६

तपसिलमा उल्लेखित ऋणीले यस बैंकबाट विभिन्न ऋण/कर्जा शिर्षक अन्तर्गत उपभोग गर्दै आएको ऋण/कर्जा बापत बैंकलाई समय समयमा तिर्नु भुझाउनु पर्ने सँवा, व्याज तथा अन्य दैदस्तुर नभुझाई बैंकसंग गरेको ऋण/कर्जा सम्बन्धी शर्तहरूको उल्लंघन गरेको र पटक/पटक मौखिक तथा लिखित तरताकेता गर्दा समेत बेवास्ता गरेकोले ऋणी, जमानतकर्ता एवं ऋणी फर्म/कम्पनीका प्रोप्राइटर/साभेदार/संस्थापक/संचालक लगायत ऋण कर्जासंग सम्बन्धित सबैलाई ऋण/कर्जा चुक्ता भुक्तान गर्नु/गराउनु हुन यो सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

यो सूचना प्रकाशित भित्तिले ३५ (पैंतिस) दिनभित्र यस बैक/सम्बन्धित शाखामा सम्पर्क राखी बैकबाट लिएको ऋण कर्जाको बुझाउनु पर्ने सम्पूर्ण साँवा, व्याज र अन्य दैदस्तु चुक्ता भुक्तान गर्नु/गराउनु होला । अन्यथा बैक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ तथा प्रचलित कानुनले दिएको अधिकार प्रयोग गरि ऋणी, व्यक्तिगत जमानतीकर्तार एवं ऋणी फर्म/कम्पनीका प्रोप्राइटर/साम्भेदार/संस्थापक/संचालक लगायत ऋण/कर्जासँग सम्बन्ध सबै पक्षलाई कर्जा सूचना केन्द्र लिमिटेडको कालोसूचीमा नाम समावेश गरी लेखि पठाई कर्जाको सुरक्षण स्वरूप बैकलाई दिएको चल/अचल सम्पत्ति जे जस्तो अवस्थामा छ सोही अवस्थामा वित्तिमा विक्री गरि बैकको सम्पूर्ण लेना रकम असुलउपर गर्ने कार्य आवश्यक कारवाही अघि बढाईने व्यहोरा सूचित गरिन्छ । साथै, धनित सुरक्षणको वित्तामा विक्री हुन नसकी बैकले थितो सकार गर्नु परेमा वा वित्तामा वित्ताबाट बैकको सम्पूर्ण बच्यौता असुलउपर नभएमा असुलउपर हुन नसकेको रकमको हदसम्म कानुन बमोजिम ऋणी र व्यक्तिगतकर्तारहरूको घरघरानाबाट असुली गर्ने तर्फ कानूनी प्रकृया अगाडी बढाईने व्यहोरा समेत सूचित गरिन्छ ।

तपस्विनी		
२	शाखा कार्यालय : बिर्तामोड	कर्जाको प्रकार : व्यक्तिगत आवधिक कर्जा
	ऋणी : छत्र बहादुर बस्नेतकी छोरी, डिल्ली राम कडरीयाकी पत्नी, नागरिकता बमोजिम भापा जिल्ला, मेचीनगर न.पा., वडा नं. २ स्थायी ठेगाना भै हाल सोही स्थानमा बस्ने मिति २०४६/०२/२५ मा जिल्ला प्रशासन कार्यालय भापाबाट जारी गरिएको ना.प्र.प.नं. ०५३१२७१९ भएकी बर्ष ७१ की सुमित्रा कडरिया कडेल क्षेत्री । धितो सुरक्षणको विवरण : सुमित्रा कडरीया कडेल क्षेत्रीको नाममा भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय भद्रपुर भापामा दर्ता कायम रहेको भापा जिल्ला मेचिनगर न.पा. वडा नं. १३ स्थित कि.नं. ४७९ क्षेत्रफल ३३८.६३ व.मि. भएको जग्गा र सो जग्गाले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलिगपात समेत ।	
	<u>व्यक्तिगत जमानीकर्ता:</u> नाम : डिल्ली राम कडरीया बाबु : मान ब. कडरीया बाजे : सर्व सिं कडरीया ना.प्र.नं : ०५३१३१५८ ना.प्र.जारी मिति : २०५८/०४/१६, भापा ठेगाना : भापा जिल्ला, बाहुनडांगी गा.वि.स., वडा नं. ४ स्थायी ठेगाना भै हाल भापा जिल्ला, मेचीनगर न.पा., वडा नं. २ बस्ने ।	<u>व्यक्तिगत जमानीकर्ता:</u> नाम : चेतन कडरीया बाबु : डिल्ली राम कडरीया बाजे : मान ब. कडरीया ना.प्र.नं : १५३१३१६० ना.प्र.जारी मिति : २०५८/०४/१८, भापा ठेगाना : भापा जिल्ला, बाहुनडांगी गा.वि.स., वडा नं. ४ स्थायी ठेगाना भै हाल भापा जिल्ला, मेचीनगर न.पा., वडा नं. २ बस्ने ।
		<u>व्यक्तिगत जमानीकर्ता:</u> नाम : प्रभा धिमिरे बाबु : एकबहादुर धिमिरे पति : चेतन कडरीया ना.प्र.नं : ०४१००१/२१४ ना.प्र.जारी मिति : २०६४/०७/१४, भापा ठेगाना : भापा जिल्ला, बाहुनडांगी गा.वि.स., वडा नं. ७ स्थायी ठेगाना भै हाल भापा जिल्ला, मेचीनगर न.पा., वडा नं. २ बस्ने ।

 एक्सेल डेवलपमेन्ट बैंक लि.
Excel Development Bank Ltd.
मानव संसाधन विकास बैंक (Human Resource Development Bank)

मुख्य कार्यालय: नई दिल्ली (Main Office: New Delhi)
दूरभाष: 011-26109000 (Toll Free: 1800-121-2345)

ब्रान्चें: पूना
020-2630566 / 534035
info@edbank.co.in
www.edbank.co.in

કર્જા અસુલી વિભાગ

सम्पादकीय

सार्वभौमिकतामाथि खतरा

नेपालजस्तो भौगोलिक संवेदनशीलता भएको राष्ट्रले यस्ता जटिलताबीच आफ्नो भूमिका विस्तार गर्दा सावधानीपूर्वक अगाडि बढ्नुपर्छ ।

यति मात्र होइन, नेपालसँग प्रत्यक्ष जोडिएको सीमा विवाद लिपुलेक पनि अहिले चर्चाको केन्द्रमा छ । भारत र चीनबीच लिपुलेक हुँदै व्यापार पुनः सञ्चालन गर्ने सहमतिले नेपालको असन्तुष्टि बढाएको छ । परराष्ट्र मन्त्रालयले यसबारे विज्ञप्ति जारी गरी लिपुलेक, कालापानी र लिम्पियाधुरालाई नेपालको अभिन्न अंग भएको स्पष्ट बताइसकेको छ । यस सन्दर्भमा प्रधानमन्त्री ओलीले चीन भ्रमणकै क्रममा भारतीय र चिनियाँ नेतृत्वसँग कुरा उठाउने वा नउठाउने भन्ने विषय आम जनमानसको चासोको विषय बनेको छ । यस्तो संवेदनशील मुद्दा उपेक्षा गरियो भने नेपालको सार्वभौमिकता कमजोर देखिने खतरा छ ।

भू-राजनीतिक सन्दर्भमा नेपाललाई ‘रणनीतिक मैदान’ भन्दा ‘रणनीतिक सेतु’को रूपमा प्रस्तुत गर्न सक्ने अवसर यिनै बहुपक्षीय संस्थाहरूबाट आउन सक्छ तर यसका लागि नेपालले सन्तुलित नीति अख्तियार गर्नुपर्छ । भारतसँगको ऐतिहासिक र सांस्कृतिक सम्बन्धलाई ब्रेवास्ता गर्न सकिँदैन, चीनसँगको व्यापारिक सम्भावना नकानं सकिँदैन र पश्चिमा मुलुकसँगको सहकार्यलाई पनि त्याग्न सकिँदैन । यस्तो सन्तुलन कायम गर्न सक्ने हो भने मात्र नेपालले एससिओलाई आफ्नो हितअनुकूल प्रयोग गर्न सक्छ ।

यसैकारण एससिओ शिखर सम्मेलन नेपालका लागि केवल सदस्यता प्राप्तिको औपचारिकता मात्र होइन, आफ्नो कूटनीतिक दृष्टिकोण प्रष्ट्याउने अवसर पनि हो । प्रधानमन्त्री ओलीले सम्मेलनमा नेपालका प्राथमिकता- व्यापारिक मार्ग विस्तार, लगानी आकर्षण, जलविद्युत् निर्यात र सांगठनिक सहयोगलाई स्पष्ट रूपमा राख्न जरुरी छ । साथै लिपुलेकजस्ता संवेदनशील विषयमा अडान स्पष्ट राखेर सन्देश दिनुपर्छ कि नेपाल कुनै पनि शक्तिकेन्द्रको छायाँमा मात्र होइन, आफ्नो स्वतन्त्र नीति र सार्वभौमिकता बोकेर अघि बढ्न सक्षम छ ।

नेपालको भविष्यका लागि वास्तविक चुनौती यही हो- अवसर र जोखिमबीचको सही सन्तुलन कायम गर्नु । नेपालले सन्तुलित, विवेकी र दीर्घकालीन सोचका आधारमा निर्णय गर्न सक्थ्यो भने एससिओ केवल ठूलो संगठनमा आफ्नो नाम देखाउने प्लेटफर्म मात्र होइन, नेपालको विकास र रणनीतिक सुरक्षामा योगदान पुऱ्याउने ऐतिहासिक साधन बन्न सक्छ । प्रधानमन्त्री ओलीको यो भ्रमण त्यसको परख हुने एउटा महत्वपूर्ण क्षण हो ।

• विजय शर्मा

मानिस सामाजिक प्राणी हो । ऊ सामाजिक सम्बन्धका जालाले चारैतिरबाट बेरिएको हुन्छ । मानव जातिलाई प्रकृतिले जुन उच्च चेतना प्रदान गरेको छ, त्यसकै बलमा उसले अरू जीवजन्तुभन्दा पृथ्वीमा विशिष्ट र उच्च स्थान हासिल गरेको हो । मानिस बौद्धिक हुन प्रकृतिका गतिविधि अवलोकन गरेर जीवनयापनका तरिका प्रयोग गर्दै आयो जसले अन्य मानिससँग विचार आदानप्रदान गर्न सहज गर्‍यो । समयक्रममा मानिसले लिपिको विकास गर्‍यो, प्रकाशनको विकास गर्‍यो र सूचनाको चौतर्फी वितरणमा लाग्यो । सूचनाको विकासका लागि अक्षरको विकास पहिलो पाइला थियो । अक्षरको विकाससँगै प्रकाशन युग सुरु भयो र प्रकाशित सामग्रीको वितरण तथा संरक्षणका लागि विशेष स्थानको आवश्यकता महसुस गरायो । यसै कारण सामग्री सङ्कलन र संरक्षणका लागि पुस्तकालयको सुरुवात भएको मानिन्छ ।

पुस्तकालय स्थापनाले समाज परिवर्तनमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्‍यायो । मानिसमा सूचना र चेतनाको विकासमा पुस्तकालय कोसेढुङ्गा साबित भयो । पुस्तकालय र समाजबिचको सम्बन्ध चेतनायुक्त संस्कृतिको रूपमा देखा पर्‍यो । पुस्तकालय ज्ञान र विचारको सङ्कलन तथा प्रचारप्रसारको केन्द्र भएकाले सांस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण तथा प्रसार पनि हुन थाल्यो । यसले शिक्षा र विचार आदानप्रदानलाई सहज बनायो । हाम्रो सांस्कृतिक परिपक्वताको उत्पादन थलो नै पुस्तकालय रहन गयो । समाजको रूपान्तरणका लागि पुस्तकालय एक अभिन्न अङ्गका रूपमा विकास हुँदै गएको छ ।

समाजसँगको अविविच्छन्न सम्बन्ध

आधुनिक समाजमा पुस्तकालयलाई स्वाभिम्व, विषयवस्तु र पाठकको प्रकृतिका सामुदायिक, शैक्षिक विशिष्ट, नीजि आदि आधारमा विभिन्न प्रकारमा विभाजन गरिएको छ । विभाजन जे जसरी गरिएको भए पनि पुस्तकालयको मूल कार्य ज्ञान सामग्रीको छनोट, सङ्कलन, व्यवस्थापन, वितरण र संरक्षण नै हो । समाजमा स्थापित सामुदायिक पुस्तकालय समाजको आत्मा,

शैक्षिक पुस्तकालय शिक्षण संस्थाको मुटुको घड्कन र विशेष पुस्तकालय अनुसन्धानकर्ता तथा व्यावसायिक व्यक्तिका लागि अपरिहार्य रक्तसञ्चार प्रणाली भै बनेका छन् ।

समाजमा बौद्धिक धरातल बढाउन र वैचारिक स्वतन्त्रताको प्रवर्धन गर्न पुस्तकालयको महवपूर्ण भूमिका हुन्छ । पुस्तकालय लेखक र पाठकबिचको सेतु हो । यो सेतु सूचना, चेतना, ज्ञान र विचार आदानप्रदानको चौबाटो हो । मानवीय सम्बन्धलाई अफ्न धनिष्ट बनाउन र फराकिलो सामाजिक चेतना विकास गर्न पुस्तकालय अपरिहार्य हुन्छ । फ्रान्सेली क्रान्तिका समयमा सार्वजनिक पुस्तकालयले राजनीतिक परिवर्तनका लागि साहित्य, राजनीतिक पर्चा र नयाँ विचार सर्वसाधारणसम्म पुर्‍याउने काममा खेलेको भूमिका सराहनीय छ । लेखक, चिन्तक र साधारण नागरिकबिच पुस्तकालयले वैचारिक सेतुको काम गरेर समाजमा लोकतान्त्रिक चेतनाका फैलाउन सक्रिय भूमिका खेलेका उदाहरण धेरै छन् ।

पुस्तकालय र समाज एकअर्कामा गहिरो रूपमा अन्तरनिहित छन् । समाजबिनाको पुस्तकालय र पुस्तकालयबिनाको समाजको कुनै अर्थ रहँदैन । त्यसैले एसके सेराले भनेका छन्, “पुस्तकालय हाम्रो सांस्कृतिक परिपक्वताको उत्पादन हो ।” सेराको भनाइबाटके प्रस्ट हुन्छ भने पुस्तकालय र समाज अलग अलग अस्तित्व नभई यी दुवै सँगै बढ्ने, सँगै परिपक्व हुने र सँगै विकास हुने अविविच्छन्न संरचना हुन् । समाजले पुस्तकालयलाई निर्माण गर्छ अनि पुस्तकालयले समाजलाई ज्ञान, चेतना र संस्कृतिको माध्यमबाट पुनर्निर्माण गर्छ । यही कारणले पुस्तकालयलाई हाम्रो सांस्कृतिक परिपक्वताको उत्पादन भनिएको हो ।

पुस्तकालयको महत्व

पुस्तकालय सामाजिक संस्था मात्र नभई आधुनिक समाजको सभ्यता निर्माणको आधारस्तम्भ बनेको छ । पुस्तकालय सामाजिक जीवनको अत्यावश्यक अङ्ग र सांस्कृतिक अग्रगमनका लागि समाजको उत्कृष्ट उत्पादन पनि हो । पुस्तकालय हाम्रो संस्कृति संरक्षक मात्र नभई संस्कृतिक सञ्चार र सम्रेषणको क्षितिज फराकिलो पार्ने थलो हो । पुस्तकालय समाजको आत्मा हो । यसले सामाजिक अभिलाषालाई हृदयङ्गम गर्छ । पुस्तकालय समाजको परिवर्तन, सुधार र प्रगतिका आकांक्षको प्रतिबिम्ब हो । समाजमा शिक्षा, समानता, प्रगतिशीलता

र बौद्धिक विकासको आवश्यकता पूरा गर्ने केन्द्रका रूपमा पुस्तकालय रहेको छ । पुस्तकालयलाई सभ्यताको मेरुण्ड र समाजको प्रगतिपथको प्रमुख मार्गदर्शक मानिन्छ ।

पुस्तकालय ज्ञान आर्जन गर्ने प्राज्ञिक थलो मात्र होइन, सामाजिक चेतना र सांस्कृतिक जागरणको केन्द्र पनि हो । यसले समाजमा ज्ञान, सूचना र संस्कृतिको संरक्षण तथा प्रवर्धनमार्फत पुस्ता पुस्ताबिच विचारको सेतु निर्माण गर्दै नयाँ सम्भावनाको बाटो गराउँछ । ढुङ्गे युगदेखि सुरु भएको मानव समाज आज सूचना र सांस्कृतिक युगसम्म पुग्नको आधार पुस्तकालय पनि नै हो । यसले विचारको मन्थन गर्ने उचित वातावरण तयार गरी आधुनिकतालाई आत्मसात् गर्न सिकायो ।

समाजमा पुस्तकालयको भूमिका बहुआयामिक भएकाले शिक्षा, अनुसन्धान, संस्कृति, सामाजिक न्याय र आर्थिक विकासमा पुस्तकालयले महत्वपूर्ण योगदान पुर्‍याउँछ । शैक्षिक क्षेत्रमा पुस्तकालयले विद्यार्थी, शिक्षक र अनुसन्धानकर्तालाई आवश्यक अध्ययन सामग्री उपलब्ध गराई ज्ञान वृद्धिमा सहयोग गर्छ भने सार्वजनिक पुस्तकालयले जीवनभर सिकाइलाई प्रवर्धन गर्ने कार्य गरिरहेका छन् । पुस्तकालयले समाजका सबै समुदायलाई अध्ययन र अनुसन्धानमा समान अवसर दिलाई सामाजिक न्याय र समावेशीकरणलाई सुदृढ बनाउँछ । पुस्तकालयले स्थानीय भाषा, साहित्य, परम्परा, संस्कृति र सम्पदालाई जीवन्त तुल्याउँछ । समाजलाई आफ्नो पहिचानसहित भावी पुस्तामा हस्तान्तरण गर्न महत्वपूर्ण भूमिका खेल्छन् ।

पुस्तकालयका ज्ञान सामग्रीको सत्सञ्चतबाट व्यक्तिलाई आफ्ना विचारलाई वास्तविकतामा रूपान्तरण गर्न सक्षम भएका छन् । स्थापित पुस्तकालय समाज परिवर्तनका लागि अध्ययन, अनुसन्धान, अन्वेषण तथा खोज गर्ने स्थान बनेका छन् । पुस्तकालय समाजमा राजनीतिक सचेतना फैलाइ जिम्मेवार तथा सचेत नागरिक तयार गर्न अहम् भूमिका खेलेका छन् ।

प्राविधिको प्रयोगसँगै पुस्तकालयले नवप्रवर्तन र सिर्जनशीलतालाई प्रोत्साहन गर्दै व्यक्तिलाई व्यावहारिक सिप विकासमा सहयोग पुर्‍याउँछन् । यसले केवल बौद्धिक विकास मात्र नभई उद्यमशीलता, रोजगार र आर्थिक अवसर सिर्जनामा पनि योगदान पुर्‍याउँछ

। पुस्तकालयले राजनीतिक सचेतनालाई प्रवर्धन गर्दै नागरिकलाई लोकतान्त्रिक मूल्य, अधिकार र कर्तव्यबारे जागरुक बनाउँछन् । पुस्तकालय केवल अध्ययनको केन्द्र नभई सामाजिक रूपान्तरण, आर्थिक विकास र सचेत नागरिक समाज निर्माणको मूल आधारका रूपमा स्थापित भएको छ ।

पुस्तकालयको भविष्य

पुस्तकालयको इतिहास मानव चेतनाको विकास, शिक्षा र संस्कृतिक संरक्षणका लागि अपरिहार्य थलो रहँदै आएको छ । पुस्तकालयको विकास र प्रवर्धनले समाजलाई शिक्षित, सचेत, समावेशी बनाउँदै समाजको उज्यालो भविष्य निर्माणमा महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको छ । पुस्तकालय अध्ययन र अनुसन्धानका लागि मात्र सीमित नभई सामाजिक, आर्थिक, राजनीतिक र सांस्कृतिक जागरण केन्द्रका रूपमा पनि स्थापित भएका छन् । आजको डिजिटल युगमा पुस्तकालयले प्रविधिलाई आत्मसात् गरेर नवप्रवर्तन र सिर्जनात्मकताको आधार निर्माण गरेका छन् । सबै वर्ग र समुदायका लागि समान अवसर सुनिश्चित गर्दै सामाजिक समानता र समावेशीकरणलाई बलियो बनाएका छन् ।

प्राविधिको निरन्तर विकासले पुस्तकालयको भूमिका पनि समयसापेक्ष परिवर्तन हुँदै गइरहेको छ । पुस्तकालयले समयसापेक्ष आधुनिक विश्वमा विकास भइरहेका डिजिटल उपकरण तथा ज्ञान सामग्रीको प्रयोग गर्न सफल भएका छन् । बढ्दो विद्युतीय ज्ञान सामग्रीको विस्तारले पुस्तकालयलाई अफ्नै पहुँचयोग्य बनाउने छ र भौतिक सीमाभन्दा बाहिर रहेर आफ्नो सेवा विस्तार गर्न सफल हुने छन् । यसबाहेक, पुस्तकालयले सामाजिक समानताको केन्द्रको रूपमा पनि आफ्नो भूमिका निरन्तर निर्वाह गर्ने छन्, विशेष गरी शिक्षाको सहज पहुँच नपुगेका समुदायका लागि ज्ञान सामग्री सहज रूपमा उपलब्ध गराउने छन् । नवप्रवर्तनलाई आत्मसात् गरेर पुस्तकालयले समाजका बदलिँदो आवश्यकता अनुसरण गर्दै आफैँलाई अद्यावधिक र सान्दर्भिक राख्न सक्ने छन् । सिर्जनशीलतालाई प्रोत्साहन, शिक्षालाई समर्थन र सामाजिक न्यायको प्रवर्धन जस्ता माध्यमबाट पुस्तकालय विश्वभरका समुदायको भविष्य निर्माणमा अपरिहार्य संस्था बनिरहने छन् ।

आजको समाजमा सूचना प्रविधि अदभूत

गतिमा अगाडि बढ्दै गर्दा पुस्तकालय पनि निरन्तर रूपान्तरणको प्रक्रियामा छन् । प्रगतिशील समुदायको आवश्यकता र आकाङ्क्षा अनुसार पुस्तकालय अफ्न सशक्त, समावेशी र नवप्रवर्तनशील हुँदै जान्छन् । नयाँ पुस्ताको व्यस्त जीवनशैली र डिजिटल माध्यमको प्रभावले खस्केँदो अध्ययन संस्कृतिलाई सम्बोधन गर्न पुस्तकालयले सिर्जनात्मक कार्यक्रम, पुस्तक संवाद, बहस समूह, सांस्कृतिक गतिविधि र प्राविधिसँग समन्वित अध्ययन अवसर उपलब्ध गराएर अध्ययनलाई जीवनशैलीको अभिन्न अङ्ग बनाउन सक्छ । पुस्तकालयको प्रमुख उद्देश्य भनेको सबैका लागि समान रूपमा सूचनाको पहुँच सुनिश्चित गर्नु हो ।

यद्यपि, प्राविधिको द्रुत विकास र कृत्रिम बौद्धिकताको उदयसँगै पुस्तकालयको आवश्यकता र औचित्यबारे बहस उठ्न थालेका छन् । कृत्रिम बौद्धिकताले मानिस जस्तै सोच्ने, बुझ्ने, निर्णय गर्ने र समस्या समाधान गर्ने क्षमता प्रदान गर्ने भएकाले अनुसन्धान र ज्ञान उत्पादनमा सहयोगी हुन सक्छ तर यो पुस्तकालयको विकल्प हुन सक्दैन ।

पुस्तकालयले मात्र दिन सक्ने शान्त अध्ययनमैत्री वातावरण, दुर्लभ ऐतिहासिक दस्तावेज, पाण्डुलिपि र मौलिक स्रोतको मूल्य कुनै प्राविधिले विस्थापित गर्न सक्दैन । प्राविधिको प्रयोगले पुस्तकालयका सेवामा रूपान्तरण ल्याउने छ तर पुस्तकालयको अस्तित्व र आवश्यकता भविष्यमा पनि उत्तिकै रहिरहने छ । यसैले पुस्तकालयलाई आधुनिक प्राविधिसँग सहअस्तित्वमा अघि बढाउँदै समाजको ज्ञान, संस्कृति र चेतनाको स्थायी आधारस्तम्भका रूपमा सुरक्षित राख्नु हाम्रो सामूहिक दायित्व हो ।

पुस्तकालय हाम्रो भविष्यको खाका कोर्ने आधारभूत साधन हो । पुस्तकालयसम्बन्धी नीतिनियमले राष्ट्रिय प्राथमिकता पाउन आवश्यक छ । पुस्तकालयको आवश्यकता र महत्वप्रति सरोकारवाला सचेत हुनु अपरिहार्य छ । पुस्तकालय नै उज्ज्वल भविष्य निर्माणको मेरुदण्ड बन्न सक्छ । समाजका प्रत्येक क्षेत्रमा पुस्तकालयको उपस्थिति सुनिश्चित गर्न सकिएमा मात्र ज्ञानमूलक समाज निर्माणको बाटो प्रशस्त हुन्छ । यही सन्दर्भमा अठारौँ पुस्तकालय दिवसले तर्जुमा गरेको आदर्श वाक्य “हाम्रो पुस्तकालय, हाम्रो भविष्य” व्यवहारमा परिणत हुने छ । पुस्तकालय दिवसको वास्तविक सार्थकता स्थापित हुने छ ।

वित्तीय सद्नीयताका चुनौती

राजस्व अधिकार अन्तर्गत संविधानले सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहले आफ्नो आर्थिक अधिकार क्षेत्रभित्रको विषयमा कर लगाउन र ती स्रोतबाट राजस्व उठाउन सक्ने छन् । एक तहको सरकारबाट अर्को तहको सरकारलाई राजस्व बाँडफाँट तथा अनुदान उपलब्ध गराउने कार्य अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण हो । सबै तहगत सरकारले आवश्यक सार्वजनिक सेवा पुर्‍याउन सक्ने गरी आर्थिक स्रोतको पहुँच सुनिश्चित गर्नु अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरणको उद्देश्य हो । प्रदेश र स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने वित्तीय हस्तान्तरणको परिमाण राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको सिफारिसबमोजिम हुने छ । नेपाल सरकारले स्थानीय तहहरूलाई चार प्रकारका अनुदान वित्तीय समानीकरण अनुदान, ससर्त अनुदान, विशेष अनुदान र समपूरक अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ । तिनै तहका सरकारले बजेट अनुमान गर्दा अनुमानित आयभन्दा ब्यय बढी हुने अवस्थामा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारले घाटा बजेट ल्याउन सक्ने र घाटा पूर्तीका लागि कानुनबमोजिम ऋण लिन सक्ने छ । घाटा बजेटको पूर्ति आन्तरिक तथा बाह्य ऋण सहयोग गरी दुई स्रोतबाट पूर्ति हुने गर्छ । विदेशी अनुदान र ऋण लिनेसम्बन्धी कार्य सङ्घीय सरकारको क्षेत्रभित्र पर्ने भए पनि आन्तरिक ऋण परिचालन भने तिनै तहका सरकारले गर्न सक्छन् । प्रदेश र स्थानीय तहले आन्तरिक ऋण लिनुअघि नेपाल सरकारको सहमति लिनु पर्छ ।

वित्तीय सङ्घीयता कार्यान्वयनका विषयमा विगतमा केही प्राप्ति भएको देखिए पनि यसका केही चुनौती छन् । प्रमुख चुनौती भनेको स्रोतसाधनको न्यायोचित वितरणको कमी हो । प्रदेश सरकारबिच वित्तीय स्रोतको असमान वितरणले असन्तुलित विकासको अवस्था सिर्जना भइरहेको छ । केही प्रदेशले आर्थिक समृद्धि हासिल गरिरहेका छन् भने अन्य प्रदेश विकासको आधारभूत आवश्यकता पूरा गर्ने सङ्घर्ष गरिरहेका छन् । यसले आर्थिक असमानता र असन्तुष्टिलाई जन्म दिइरहेको छ । अर्को समस्या भनेको वित्तीय व्यवस्थापनमा क्षमताको अभाव हो । स्थानीय र प्रादेशिक सरकारले वित्तीय स्रोतको प्रभावकारी प्रयोग गर्न सक्ने दक्षता, तालिम र प्राविधिको अभावले वित्तीय विकासको आधारभूत आवश्यकता पूरा गर्नै सक्दैनन् । वित्तीय व्यवस्थापनमा पारदर्शिता र जवाफदेहिताको कमीले पनि भ्रष्टाचार र अनियमितता बढाउने खतरा उत्पन्न गरेको छ । सङ्घीय र प्रादेशिक सरकारबिच समन्वयको अभावले वित्तीय सङ्घीयताको उद्देश्य पूरा हुन सकेको छैन । कर अधिकारमा दोहोरौपन छ अर्थात् करसम्बन्धी एकल अधिकार एकभन्दा बढी तहमा दोहोरिएको अवस्था छ । उदाहरणका लागि घरजग्गा रजिष्ट्रेसन शुल्क, सवारीसाधन कर, मनोरञ्जन कर, विज्ञापन कर प्रदेश र स्थानीय तहमा दोहोरिएको छ । पर्यटन शुल्क तिनै तहमा तेह्रिएको छ, जसले गर्दा कर अधिकारको कार्यान्वयनमा अस्पष्टता निम्तिएको छ । वित्तीय सङ्घीयताका चार स्तम्भमध्येको सार्वजनिक ऋण प्रदेश र

स्थानीय तहले उपयोग र अभ्यास गर्न सकेका छैनन् । स्थानीय र प्रदेश तहले आन्तरिक ऋण उठाउन प्रयोग गर्ने मौद्रिक औजार तयार भइनसकेको अवस्था छ । स्थानीय तहहरूले ऋण लिन आवश्यक पर्ने प्रक्रियागत व्यवस्था गर्न बाँकी नै रहेकाले आन्तरिक ऋण परिचालन गर्न अवस्था छैन । हाल नगरपालिकाहरूले नगर विकास कोषबाट मात्र ऋण प्राप्त गर्नेबाहेक अन्य विकल्प प्रयोग गर्न सक्ने अवस्था छैन । केही प्रदेश सरकारले आन्तरिक ऋण लिनका लागि बजेट वक्तव्यमा उल्लेखसम्म गरेका तर ऋण उठाएको देखिँदैन । अफ्नै पनि प्रदेश र स्थानीय तहका सरकारले आन्तरिक स्रोत परिचालन गरी खर्च क्षमता अभिवृद्धिलगायत आमदानी बढाउने प्रयत्न गर्नुभन्दा पनि सङ्घीय अनुदानका लागि बढी भर पर्ने गरेको देखिन्छ । अन्तरप्रदेश र अन्तरस्थानीय निकायबिच आर्थिक क्रियाकलाप र स्रोत परिचालनमा आपसी समन्वय कायम गर्ने, दोहोरौपना हुन नदिने, स्रोत छरिन नदिने र एक तहको कार्यलाई अर्को तहको कार्यसँग परिपूरक बनाउने वातावरणको विकास गर्न सकिएको छैन । वित्तीय सङ्घीयतालाई सुदृढ गर्न यी समस्यालाई सम्बोधन गर्नु अति आवश्यक छ । स्रोतसाधनको न्यायोचित वितरण सुनिश्चित गर्न सङ्घीय सरकारले स्पष्ट मापदण्ड तयार गर्नु पर्छ, जसले सबै प्रदेशमा समान विकासको अवसर दिन सकोस् । प्रदेश र स्थानीय तहको ऋण व्यवस्थापन प्रणालीको विकास गरी आन्तरिक ऋणको परिचालन गर्न व्यवस्था मिलाउनु पर्छ । आन्तरिक स्रोतको अभिवृद्धि गर्न प्रदेश र स्थानीय

तहको राजस्व अधिकारको अधिकतम उपयोग गर्नु पर्छ । स्थानीय तहको एकल अधिकारमा परे पनि सङ्घीय सरकारले उठाउँदै आएको संस्थागत घर बहाल कर स्थानीय सरकारले नै उठाउने व्यवस्था मिलाउन पनि अत्यावश्यक छ । वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधार ल्याउन प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि गर्न तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने हुन्छ । वित्तीय सङ्घीयतालाई प्रभावकारी बनाउन तथा पारदर्शिता सुनिश्चित गर्न आधुनिक प्राविधिको प्रयोग, डिजिटल प्रणालीहरूको उपयोग र नियमित लेखापरीक्षणको आवश्यक छ । समन्वयको अभावलाई अन्त्य गर्न सङ्घीय, प्रादेशिक र स्थानीय सरकारबिच स्पष्ट अधिकार विभाजन र सहमति कायम गर्न वार्ता र समन्वय संयन्त्र स्थापना गर्नु पर्छ । यसले स्रोतसाधनको कुशल उपयोग, वित्तीय योजनाको कार्यान्वयनमा गति र नीति निर्माण प्रक्रियामा सबै तहको सहभागिता सुनिश्चित गर्न सहयोग पुर्‍याउँछ । तीन तहबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रम एकअर्कासँग नदोहोरिने र परिपूरक हुने गरी सञ्चालन गर्नु पर्छ । अन्तर्प्रदेश परिषद्, अन्तरसरकारी वित्त परिषद् र प्रदेश समन्वय परिषद्को भूमिका बढाउँदै अन्तरसरकारी समन्वय र नियन्त्रण प्रणालीलाई अफ्न प्रभावकारी बनाउनु पर्छ । अन्ततः नेपालमा वित्तीय सङ्घीयताको सफल कार्यान्वयनका लागि सबै सरोकारवालाको सक्रिय सहभागिता, स्पष्ट नीति र दिगो विकासको अवधारणामा आधारित वित्तीय संरचना आवश्यक छ ।

Pratidin National Daily

प्रतिदिन

तपाईं जहाँ भएपनि

प्रतिदिन दैनिक तपाईंसँगै

ताजा र विश्वसनीय खबरको लागि

लगइन गर्नुहोस्

www.pratidindaily.com

